

Magdalena Głębocka

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
Wydział Finansów i Ubezpieczeń
Katedra Rachunkowości
magdalena.glebocka@ue.katowice.pl

PRZESŁANKI BRAKU KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI A SPRAWOZDAWCZOŚĆ FINANSOWA JEDNOSTKI – WYBRANE PROBLEMY

Streszczenie: Zasada kontynuacji działalności stanowi fundamentalną zasadę rachunkowości. Zakwestionowanie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości powoduje zmiany w sposobie sporządzania sprawozdań finansowych. Z tego też powodu kierownik jednostki jest zobowiązany do oceny zasadności przyjęcia tego założenia, analizy symptomów i przesłanek zagrożenia kontynuacji działalności.

Słowa kluczowe: zasada kontynuacji działalności, sprawozdanie finansowe, zagrożenia, symptomy upadłości.

Wprowadzenie

Zasadniczym celem podmiotów gospodarczych jest prowadzenie działalności gospodarczej w sposób nieprzerwany. W warunkach globalizacji rośnie liczba czynników zagrażających ciągłości tej działalności. Sytuacja taka wymusza na osobach zarządzających jednostką umiejętności szybkiego identyfikowania symptomów i przesłanek zagrożenia kontynuacji działalności. Źródłem informacji o zagrożeniach są między innymi sprawozdania finansowe, równocześnie sposób ich sporządzenia zależy od realizacji postulatu dalszego funkcjonowania jednostki. Diagnozowanie sytuacji finansowej jednostki pod kątem zagrożenia braku kontynuacji działalności stanowi kluczowy element analiz finansowych i stanowi podstawę podjęcia ewentualnych działań ratunkowych i naprawczych [Kowalski, 2004, s. 1].

Celem opracowania jest przedstawienie symptomów i przesłanek zagrożenia kontynuacji działalności oraz ich wpływu na sprawozdania finansowe jednostki. W artykule przeprowadzono analizę regulacji krajowego i międzynarodowego, literatury z zakresu rachunkowości finansowej i sprawozdawczości z zastosowaniem takich metod badawczych, jak: analiza i wnioskowanie dedukcyjne.

1. Zasada kontynuacji działalności i jej znaczenie

Zasada kontynuacji działalności stanowi fundamentalny postulat rachunkowości decydujący o sposobie ujmowania i wyceny składników majątku oraz sporządzania sprawozdań finansowych. W literaturze prezentowane jest stanowisko, że zasada ta powinna być rozpatrywana w trzech płaszczyznach jako:

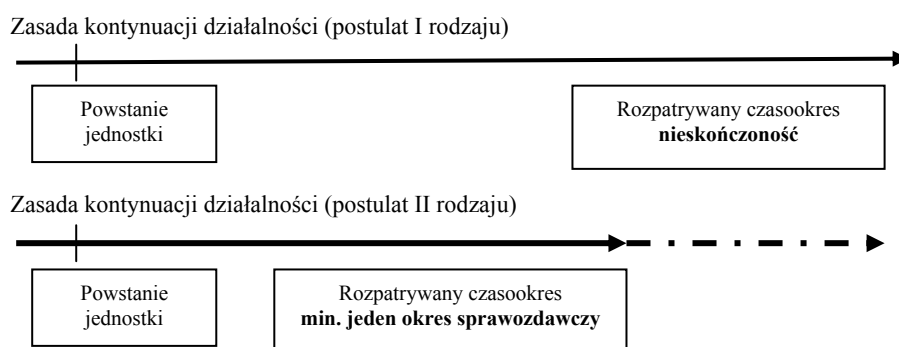
- warunek działania podmiotu gospodarczego przejawiający w realizacji jego misji, planów oraz osiągania założonych celów,
- założenie, które może zostać podważone,
- podstawowa reguła wyceny i porównań, przyjęcie założenia kontynuacji działalności determinuje zastosowanie innych kluczowych zasad pomiaru oraz wyceny [Gierusz, 2005, s. 27; Gos, Hońko, 2013, s. 134-135].

Przyjęcie założenia kontynuacji działalności pozwala na stosowanie ogólnych zasad wyceny majątku, przewidzianych w art. 28 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: ustawa o rachunkowości). Regulacje ujęte w krajowym prawie o rachunkowości stanowią konsekwencję wytycznych zawartych w § 16 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. i § 25 Międzynarodowego Standardu Rachunkowości nr 1 Prezentacja sprawozdań finansowych. Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o rachunkowości opracowując politykę rachunkowości przyjmuje się założenie, że jednostka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność w nie zmniejszonym istotnie zakresie, bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości, chyba że jest to niezgodne ze stanem faktycznym lub prawnym¹. Przyjęcie założenia kontynuacji działalności wymaga rozpatrzenia takich kryteriów oceny, jak:

- dający się przewidzieć okres, nie krótszy niż jeden rok licząc od dnia bilansowego,
- brak zamiaru kierownictwa lub przymusu postawienia jednostki w stan likwidacji lub upadłości,
- brak istotnego zmniejszenia zakresu działalności gospodarczej jednostki [Gos, Hońko, 2013, s. 136].

¹ Prawdliwość zasady kontynuacji działania oznacza zgodność ze stanem rzeczywistym [Walińska, Gad, 2011, s.55].

Zawarte w przepisach sformułowanie „dająca się przewidzieć przyszłość”, może być rozpatrywane w kontekście nieokreślonego czasu funkcjonowania jednostki lub jedynie w odniesieniu do jednego okresu sprawozdawczego. Zazwyczaj przedsiębiorstwa powoływane są do prowadzenia działalności w dowolnie długim okresie czasu. Jak zaznacza A. Hołda, realizacja zasady kontynuacji działalności zgodnie z tym ujęciem może oznaczać, że funkcjonuje ona przez okres dostatecznie długi pozwalający jej wywiązać się z istniejących zobowiązań [Hołda, 2005, s. 114]. W praktyce ocena ta powinna dotyczyć najbliższego roku obrotowego.

Rys. 1. Zasada kontynuacji działalności w kontekście czasookresu

Źródło: [Hołda, 2005, s. 115].

Istotnym kryterium warunkującym przyjęcie założenia kontynuacji działalności jest brak zamiaru kierownictwa ograniczenia lub zaprzestania działalności lub też konieczność postawienia jej w stan likwidacji czy też upadłości. Prawo gospodarcze określa sytuacje zmuszające jednostkę do zaprzestania działalności. Regulacje szczegółowe zawarte w umowie mogą przewidywać przyjęcie za podstawę rozliczeń wartość majątku ustaloną przy założeniu, że działalność gospodarcza będzie przez jednostkę kontynuowana. Należy jednak zaznaczyć, że otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego (lub zmiana formy prawnej) jednostki nie stanowią przeszkody do uznania, że działalność będzie kontynuowana [ustawa o rachunkowości, art. 29 ust. 3]. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne celem postępowania restrukturyzacyjnego jest bowiem uniknięcie ogłoszenia upadłości dłużnika przez umożliwienie mu restrukturyzacji w drodze zawarcia układu z wierzycielami.

Przyjęcie założenia kontynuacji działalności wymaga przeprowadzenia oceny bieżącego i prognozowanego zakresu działalności. Zawarte w ustawie o rachunkowości sformułowanie „w niezmnieszonym istotnie zakresie” jest bardzo ogólne, nie precyzuje żadnych kryteriów ilościowych czy też wartościowych i powinno być rozpatrywane jako uzupełnienie do kryterium oceny

stanu prawnego i faktycznego. W tym przypadku należy rozpatrzeć poziom przychodów, wielkość zatrudnienia czy też dotychczasowe wyposażenie kapitałowe. W praktyce ograniczenie działalności w istotnym zakresie może być skutkiem strat bilansowych, utratą kapitału czy też brakiem środków płatniczych [Helin, 2012, s. 98]. Postawienie jednostki w stan likwidacji nie musi oznaczać zaprzestania przez nią prowadzenia działalności, podobnie jak sprzedaż jej części. Często restrukturyzacja warunkuje dalsze funkcjonowanie jednostki, ale równocześnie sprzedaż lub likwidacja strategicznej działalności podmiotu może kwestionować jej zdolność do kontynuowania działalności.

Przyjęcie założenia kontynuacji działalności wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji ekonomicznej i prawnej podmiotu oraz dokonania na tej podstawie oceny zagrożenia realizacji tej zasady.

2. Symptomy i przesłanki zagrożenia kontynuacji działalności

Zakwestionowanie zasady kontynuacji działalności stanowi istotną informację nie tylko dla jednostki, ale również dla jej otoczenia, ponieważ wpływa na sposób wyceny zasobów, budowę sprawozdań finansowych oraz ocenę zainwestowanego w te jednostki kapitału. Kierownik jednostki jest osobą odpowiedzialną za analizę przesłanek zagrożenia działalności i ocenę zasadności przyjęcia tego założenia. Z punktu widzenia rachunkowości za najistotniejszy należy uznać podział objawów zagrożeń dla kontynuacji działalności na (tab. 1):

- finansowe,
- niefinansowe – operacyjne i pozostałe.

Tabela 1. Klasyfikacja symptomów zagrożenia dla kontynuacji działalności

Symptomy zagrożenia dla kontynuacji działalności
finansowe
<ul style="list-style-type: none"> • poziom zobowiązań netto, w tym zobowiązań krótkoterminowych, • zbliżający się termin wymagalności zobowiązań i pożyczek krótkoterminowych przy braku możliwości przedłużenia terminu lub możliwości ich spłaty, • odstąpienie przez dostawców od sprzedaży kredytowej na rzecz transakcji gotówkowych, • zaległość w wypłatach dywidend lub ich niedokonywanie, • finansowanie aktywów długoterminowych krótkoterminowymi kapitałami obcymi, • zdarzenia lub uwarunkowania wskazujące na wycofanie finansowego wsparcia wierzycieli, • ujemne przepływy środków pieniężnych wykazywane w sprawozdaniach finansowych za okresy przeszłe lub planowane, • niekorzystne kształtowanie się kluczowych wskaźników finansowych, • niezdolność zapewnienia finansowania niezbędnych prac rozwojowych nad nowym produktem lub niezbędnych inwestycji, • występowanie dużych strat z działalności operacyjnej

cd. tabeli 1

operacyjne	pozostałe
<ul style="list-style-type: none"> • zamiary kierownictwa dotyczące likwidacji jednostki lub zaniechania działalności, • trudności kadrowe, w tym utrata kluczowego personelu kierowniczego oraz związane z siłą roboczą, • niedobór ważnych surowców, • zagrożenie ze strony poważnego konkurenta, • utrata podstawowych rynków zbytu, licencji czy głównego dostawcy, • ryzykowne zmiany technologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • nieprzestrzeganie wymogów dotyczących kapitałów lub innych wymogów ustawowych, • procesy sądowe przeciwko jednostce, które w razie niekorzystnego rozstrzygnięcia mogą istotnie wpływać na jej sytuację, • brak ubezpieczenia od skutków ryzyka lub zdarzeń losowych, lub nienależyte ubezpieczenie, • niekorzystne zmiany legislacyjne lub zmiany polityki rządowej w dziedzinach istotnych dla jednostki (np. cła, kontyngenty, podatki)

Źródło: [Hołda, Pocięcha, 2004, s.166-167; § A2 Międzynarodowego Standardu Rewizji Finansowej nr 570. Kontynuacja działalności].

Objawy zagrożenia kontynuacji działalności mogą, lecz nie muszą, poprzedzać zaprzestanie funkcjonowania podmiotu. Wśród przesłanek zagrożenia realizacji tej zasady wyróżnić można zdarzenia (tab. 2) skutkujące powstaniem określonego:

- stanu prawnego lub
- określonej sytuacji gospodarczej.

Tabela 2. Przesłanki zagrożenia kontynuacji działalności

Przesłanki zagrożenia kontynuacji działalności	
wynikające ze stanu prawnego	określone sytuacją gospodarczą
<ul style="list-style-type: none"> • likwidacja jednostki gospodarczej, • postawienie jednostki w stan upadłości, • zmiana formy prawnej jednostki, • wygaśnięcie umowy spółki, • wygaśnięcie koncesji stanowiącej podstawę działalności jednostki, • wygaśnięcie licencji 	<ul style="list-style-type: none"> • utrata płynności finansowej przez jednostkę, • wygaśnięcie popytu na produkty danej jednostki, • sprzedaż części danej jednostki, • wniesienie części danej jednostki jako aportu do innej jednostki • niemożliwość dalszej współpracy ze sobą wspólników, • wyczerpanie złóż, których eksploatacja stanowiła podstawowy segment działalności operacyjnej jednostki

Źródło: [Nowak, 2008, s. 65-66].

Konsekwencją zaistnienia określonego stanu prawnego jest zaniechanie działalności poprzez postawienie jednostki w stan upadłości, jej likwidację lub też sprzedaż. W odniesieniu do spółek kapitałowych prawo handlowe określa minimalny poziom kapitałów własnych stwarzający zagrożenie dla kontynuowania działalności. W przypadku spółki z o.o. [Kodeks spółek handlowych,

art. 223, § 1] zagrożenie kontynuacji działalności powstaje, jeżeli strata bilansowa przewyższa sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz połowę wartości kapitału zapasowego. W odniesieniu do spółki akcyjnej [Kodeks spółek handlowych, art. 397] przesłanką zagrożenia kontynuacji działalności jest sytuacja, gdy strata bilansowa przekracza sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz jedną trzecią kapitału zakładowego². Istotne znaczenie odgrywa upadłość firmy rozpatrywana jako prawny skutek zaniechania działalności lub też trwała utrata zdolności płatniczej jednostki wykluczające w tym przypadku odtworzenie zasobów w normalnym cyklu operacyjnym. Zgodnie z art. 10 i 11 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe, upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny, to znaczy utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Przesłanką utraty wypłacalności jest opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekraczające trzy miesiące. W odniesieniu do osób prawnych (lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej) przesłanką stwierdzenia niewypłacalności jest wartość zobowiązań przekraczająca wartość jego majątku, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące [Prawo upadłościowe, art. 11 ust. 1a i 2].

Identyfikacja przesłanek zagrożenia kontynuacji działalności wynikających z określonej sytuacji gospodarczej jednostki możliwa jest dzięki badaniu treści sprawozdania finansowego. Analiza bilansu pozwala ujawnić między innymi nieprawidłowości w strukturze aktywów i sposobu ich finansowania, zadłużenia, rentowność majątku. Wartość tworzonych rezerw może odzwierciedlać ryzyko prowadzonej działalności. Zagrożenie działalności znajduje swoje odzwierciedlenie w uzyskanych wynikach finansowych. Analiza struktury rachunku zysków i strat pozwala zidentyfikować nieprawidłowości generujące zagrożenie w przyszłych okresach³. Również rozkład strumieni pieniężnych może sygnalizować przyszłe zagrożenia dotyczące poszczególnych typów działalności. Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach finansowych budowane są modele prognozowania upadłości przedsiębiorstw [Korol, 2010, s. 177-182].

² Zgodnie z art. 397 Kodeksu spółek handlowych w sytuacji, gdy strata wykazywana w bilansie strat przewyższa sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz jedną trzecią kapitału zakładowego, zarząd obowiązany jest niezwłocznie zwołać walne zgromadzenie celem powzięcia uchwały dotyczącej dalszego istnienia spółki. Tym samym można przyjąć, że od strony prawnej powstała sytuacja stanowi podstawę do zakwestionowania zasady kontynuacji działalności.

³ Obowiązujący system sprawozdawczości finansowej nie ujawnia wielu istotnych informacji decydujących o sukcesie formy i uzyskanym wyniku finansowym, takich jak np. jakość produktów, satysfakcja klienta, czas dostarczenia wyrobów, elastyczność, innowacyjność, infrastruktura [Świdarska, 2010, s. 97].

Zestandaryzowane sprawozdania finansowe ujawniają jedynie część informacji o źródłach zagrożenia kontynuacji działalności. Dodatkowo związki przyczynowo-skutkowe występujące pomiędzy operacjami gospodarczymi i elementami sprawozdania mogą utrudniać identyfikację przesłanek zagrożenia realizacji tej zasady.

3. Zagrożenie kontynuacji działalności a sprawozdanie finansowe jednostki

Wiele zjawisk gospodarczych negatywnie wpływa na działalność jednostki, a nie znajduje odbicia w zawartości sprawozdań finansowych. Przyjęcie założenia kontynuacji działalności lub też jego zakwestionowanie posiada niezwykle istotne znaczenie ze względu na sposób interpretacji danych zawartych w tych zestawieniach. Ważnym elementem rocznego sprawozdania finansowego jest informacja dodatkowa zawierająca:

- 1) wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz
- 2) dodatkowe informacje i objaśnienia.

We wprowadzeniu do sprawozdania finansowego [pkt 5 Załącznika nr 1 do ustawy o rachunkowości] należy podać, czy zostało ono sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności oraz uwzględnić w dodatkowych informacjach i objaśnieniach [pkt 8 Załącznika nr 1 do ustawy o rachunkowości] opis niepewności co do realizacji tej zasady. W odniesieniu do określonych podmiotów art. 49 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości nakłada obowiązek sporządzenia sprawozdania z działalności jednostki. Zgodnie z pkt. 6.26 Krajowego Standardu Rachunkowości nr 9 Sprawozdanie z działalności (KSR 9) [pkt 6.26 Krajowego Standardu Rachunkowości nr 9 Sprawozdanie z działalności, Komunikat nr 4 Ministra Finansów, 2014] ta część rocznego raportu powinna ułatwić użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie ryzyka i zagrożeń wiążących się z obecną i przyszłą działalnością jednostki. Sprawozdanie z działalności jednostki stanowi równocześnie uzupełnienie i dopełnienie rocznego sprawozdania finansowego [Szydełko, 2015, s. 450] zwiększając tym samym jego użyteczność. Sprawozdanie z działalności przedstawia pogląd kierownika jednostki na jej przyszłość, wynikający z analizy perspektyw rozwoju i zamierzonych działań, oraz określenia celów jednostki i warunków ich realizacji (w tym ryzyka i zagrożeń) [pkt 4.4 KSR 9].

Pomiar w rachunkowości powinien uwzględniać warunki, w jakich jest przeprowadzony, w przeciwnej sytuacji prowadzi może do błędnych wniosków [Musvoto, Douws, 2011, s. 31]. W przypadku zakwestionowania kontynuacji

działalności wycena na poziomie kosztu historycznego nie znajduje uzasadnienia a wartość zasobów określana jest na poziomie środków pieniężnych możliwych do uzyskania (cen sprzedaży netto) [art. 5 ust. 2, art. 29 ust. 2 ustawy o rachunkowości]. Zmianie ulega również moment zamknięcia ksiąg rachunkowych, układ i zawartość sprawozdania finansowego. Sprawozdanie finansowe sporządzone w tych szczególnych warunkach powinno określać bieżącą wartość majątku możliwą do spieniężenia, łączną wartość kapitału własnego jednostki oraz wartość zobowiązań i rezerw wynikających z przeszłych zdarzeń jak również będących konsekwencją zaniechania działalności.

Naruszenie zasady kontynuacji działalności może wynikać z faktu ograniczenia rozmiarów prowadzonej działalności i nie musi oznaczać zaniechania tej działalności w całości lub likwidacji jednostki. Układ sprawozdania finansowego sporządzonego zgodnie z ustawą o rachunkowości nie przewiduje odrębnego sposobu prezentacji informacji o częściowej likwidacji działalności, co skutkuje czasową nieporównywalnością tych sprawozdań. Zasady ujmowania skutków finansowych zaniechania działalności określa Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 5 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana (MSSF 5), który nakazuje prezentację aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży i wyniku na ich sprzedaży w odrębnych pozycjach sprawozdania finansowego oraz ujawnienia dodatkowych informacji umożliwiających ocenę skutków finansowych decyzji związanych z zaniechaniem działalności oraz zbyciem aktywów trwałych [§ 30-42 MSSF 5].

Zakres ujawnianych informacji uzupełniających do sprawozdania finansowego, które wielokrotnie posiadają charakter opisowy, niepodlegających kwantyfikacji, ma na celu między innymi umożliwienie identyfikacji przesłanek zagrożenia kontynuacji działalności. Adresaci sprawozdań finansowych zgłaszają wiele zastrzeżeń co do użyteczności tych raportów w obowiązującej postaci niemniej są one nadal głównym źródłem informacji o pozycji ekonomicznej firmy. Powstaje jedynie obawa, że znaczna rozbudowa części opisowej tych sprawozdań może w konsekwencji prowadzić do zmniejszenia ich czytelności, a tym samym użyteczności.

Podsumowanie

Sprawozdanie finansowe stanowi główne źródło informacji o sytuacji finansowo-majątkowej jednostki. Adresaci tych sprawozdań oceniają między innymi trafność podjętych decyzji inwestycyjnych na podstawie danych zawartych w zestandaryzowanych sprawozdaniach finansowych. Przyjęcie zasady konty-

nuacji działalności jest istotnym założeniem decydującym o sposobie wyceny zasobów i sporządzania sprawozdań finansowych, a tym samym o budowie wizerunku firmy. Praktyka gospodarcza wskazuje na rosnące znaczenie części opisowej sprawozdań finansowych. Obowiązujące zasady sporządzania tych sprawozdań nie uwzględniają wielu czynników jakościowych pochodzących z otoczenia jednostki przesądzających o sukcesie firmy, jak również nie wskazują na istniejące zagrożenia w działalności [Hamrol, 2013. s. 127]. Wczesne ujawnienie zagrożenia umożliwi podjęcie działań prewencyjnych i zabezpieczenie jednostki przed finansowymi skutkami prowadzenia działalności gospodarczej w takich warunkach.

Literatura

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG, DZ.U. UE nr 182.
- Gierusz J. (2005), *Koszty i przychody w świetle nadrzędnych zasad rachunkowości*, ODDiK, Gdańsk.
- Gos W., Hońko S. (2013), *Próba kwantyfikacji założenia kontynuacji działalności*, „Zeszyty Naukowe Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów”, nr 129, s. 131-144.
- Hamrol M. (2013), *Niedoceniane aspekty badania sprawozdania finansowego przedsiębiorstwa*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia”, nr 760(59).
- Helin A. (2012), *Ustawa o rachunkowości. Komentarz*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Hołda A. (2005), *Zasady kontynuacji działalności w kontekście problematyki błędów i oszustw* [w:] S. Surdykowska (red.), *Rachunkowość kreatywna a oszustwa księgowe*, Wyższa Szkoła Biznesu, Dąbrowa Górnicza.
- Hołda A., Pocięcha J. (2004), *Rewizja finansowa*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Kraków.
- Komunikat nr 4 Ministra Finansów z dnia 30.04.2014 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości nr 9 Sprawozdanie z działalności, Dz.Urz. Min. Fin. z 2014 r., poz. 17.
- Korol T. (2010), *Ocena skuteczności dyskryminacyjnych modeli logitowych, probitowych oraz liniowych w prognozowaniu upadłości spółek giełdowych* [w:] B. Prusak (red.), *Ekonomiczne i prawne aspekty upadłości przedsiębiorstw*, Difin, Warszawa.
- Kowalski A. (2004), *Ryzyko braku kontynuacji działalności w księgach rachunkowych*, „Doradca Podatnika”, nr 39, <http://www.e-podatnik.pl> (dostęp: 2.06.2015).

- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej*, część A, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa, 2011.
- Międzynarodowy Standard Rewizji Finansowej*, nr 570 Kontynuacja działalności, <http://kibr.org.pl> (dostęp: 2.09.2015).
- Musvoto S.W., Douws D.G. (2011), *Rethinking the Going Concern Assumption as a Pre-Condition for Accounting Measurement*, "International Business & Economics Research Journal" April.
- Nowak E. (2008), *Rachunkowość jako źródło informacji o sytuacji finansowej przedsiębiorstw w ocenie zagrożenia upadłością*, „Barometr Regionalny”, nr 2(12), http://www.br.wszia.edu.pl/zeszyty/12_2008.html (dostęp: 30.06.2015).
- Szydełko A. (2015), *Wpływ KSR nr 9 „Sprawozdanie z działalności” na rachunkowość* [w:] E. Nowak, P. Bednarek (red.), *Rachunkowość a controlling*, Prace Naukowe, nr 399, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, Wrocław, s. 446-455.
- Świdorska G.K. (2010), *Informacja zarządcza jako czynnik ograniczający ryzyko* [w:] E. Mączyńska, Z. Messner (red.), *Zagrożenia w działalności gospodarczej a prawo bilansowe*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. Nr 330, 613 z 2013 r. z późn. zm., Dz.U. z 2014 r. poz. 768, 1100, z 2015 r. poz. 4, 978, 1045, 1166, 1333, 1844, 1893.
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, Dz.U. nr 94, poz. 1037 z późn. zm., Dz.U. z 2013 r., poz. 1030, z 2014 r., poz. 265, 1161, z 2015 r., poz. 4, 978, 1333, 1830.
- Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe, Dz.U. 2003t., Nr 60 poz. 535 z późn. zm., Dz.U. z 2015 r., poz. 233, 978, 1166, 1259, 1844.
- Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne, Dz.U. z 2015 r., poz. 978, 1259, 1513, 1830, 1844.
- Walińska E., Gad J. (2011), *„Ramy konceptualne” międzynarodowych standardów rachunkowości* [w:] *Sprawozdanie finansowe według MSSF*, Oficyna Wolters Kluwer business, Warszawa.

THE PREMISE FOR THE LACK OF THE GOING CONCERN ASSUMPTION AND THE ACCOUNTING OF THE COMPANY – SELECTED ISSUES

Summary: Going-concern principle is a fundamental principle of accounting. The rejection of this assumption causes changes in the way the preparation of the financial statements. For this reason, the Unit Manager is required to assess the appropriateness of going concern assumptions, analysis of any symptoms and indications concern threat.

Keywords: going-concern principle, financial statements, threats, symptoms of bankruptcy.